

Een van de verzetstrijders uit de Tweede Wereldoorlog, Louis Jansen, alias Kapelaan Jansen, werd voor zijn moedig optreden bij de ondergrondse strijdkrachten, na de oorlog beloond met het burgemeesterschap in de gemeente Cuijk c.a. Dat c.a. stond voor de kerkdorpen Vianen, Katwijk en Sint Agatha. C.A. betekent 'cum adnaxis', latijn voor 'met aanhangsels'. In (dier)geneeskundige kringen betekent 'adnaxis' de nageboorte. Zonder nageboorte geen nieuw leven, zullen we maar zeggen !

Jansen trof Cuijk aan als een klein en wat dromerig dorp, in de uiterste oosthoek van Brabant, nauwelijks gekend in den Bosch, en zonder relaties met Nijmegen of Venlo. Bovendien gesitueerd in een gebied dat ook nog eeuwen lang telkens door water was bedreigd en soms verdronk. De bevolking voelde zich van oudsher op zichzelf aangewezen en wat achtergesteld. Ze was nogal achterdochtig als het om de 'autoriteiten' ging.

Omdat burgemeester Jansen als geen ander begreep dat al die dochters en zonen uit de vele boerengezinnen in Cuijk en verre omgeving, geen plaats meer zouden vinden in de landbouw, zette hij zich met zeer veel elan in voor het aantrekken en ontwikkelen van industriële bedrijven en scholing. We kenden in Cuijk tot dan toe alleen maar twee leerlooierijen, Regouin en Manders, enkele sigarenfabrieken, Victor Hugo en van Hussen, en natuurlijk de twee zuivelfabrieken, Lacto en Sint Maarten.

Jansen had goede contacten in den Haag, had het juiste instinct voor zaken doen, was charismatisch en had een gezonde hoeveelheid brutaliteit. Hij verzamelde enkele lieden van hetzelfde kaliber om zich heen. Zijn 'brutaliteit' bleek eens te meer bij het goed van pas komende 2000-jarig bestaan van Cuijk, toen hij met een deputatie naar Parijs toog om aldaar bij de viering van het 2000-jarig bestaan van die wereldstad, met een delegatie Cuijkse notabelen (die konden dacht hij wel Frans spreken) aan te schuiven als gelijkwaardige partners om op de voorste eretribunes aan de festiviteiten deel te nemen.

Waarom deze hele inleiding ?

Omdat de koffiegast van vandaag een typisch voorbeeld is van iemand uit zo'n boerengezin, die kon profiteren van de visie van o.a. burgemeester Jansen.

Toen **André Cornelissen**, die in 1936 is geboren op een keuterijtje aan de Heesbergerweg in Escharen, zo oud was dat hij, als hij een gezin wilde stichten, werk zou moeten zoeken buiten de landbouw, had Cuijk al wat te bieden. Vele boerenzonen stonden er *nét zó* voor.

André's vader had drie koeien en werkte daarnaast bij de Boerenbond in Grave. Het gezin bestond uit 2 meisjes en 5 jongens. André was de op één na jongste. Zijn vader is 91 geworden en z'n moeder 80.

Escharen, vroeger een zelfstandige gemeente waaraan het oude gemeentehuisje nog herinnert, had een kerk, bakkerij-kruidenier annex café, postkantoor en een Boerenleenbankje. Het plaatsje is in 1942 bij Grave gevoegd onder behoud van een eigen dorpsgemeenschap en onder andere een eigen voetbalclub.

Meester Bongers was het hoofd van de lagere school en, op de pastoor na, ook het hoofd van de gemeenschap. De school tegenover het gemeentehuis omvatte 3 tot 4 klassen. André doorliep die klassen met gemak.

Toen hij 14 jaar was ging hij werken bij boer Piet Teunissen aan de Vegetas, vlak voor de dijk bij Grave. Geen grote boer, maar toch een knechtje, dat echt niet veel kostte. Het boerenwerk was echter niks voor mij, zegt André

vertrouwelijk.

Dan maar met de fiets op en neer naar Cuijk om de dagen bij Nutricia door te brengen. Toen hij daar bij herhaling 'betrap't werd als hij met zijn jonge kornuiten 'snoept'e van de schuim bovenop de ketels koffieroom en chocomel, werd hij weggestuurd. 'Kwajongenswerk' merkt hij nou op ! Hij zocht het daarna dichterbij huis, bij de molen Bergzicht van Frans en later Jan van Haren in Gassel. Die molen maalde als het kon ook nog op de wind. De grondstoffen voor het mengvoer werden vaak gehaald bij Meulemans in Ravenstein en bij Havens in Vierlingsbeek. Die bedrijven lagen aan de Maas en waren per schip bereikbaar. Er was nog veel handwerk en bijna dagelijks gingen grote zakken met 100 kilo inhoud op de nek. Je werd er steeds sterker van, maar ook wel moe !

Toen André de kans kreeg om naar één van de nieuw gevestigde bedrijven in Cuijk te gaan, greep hij die met open handen aan. Het werd de Schreibmaschinenfabriek Halberg, later Royal (Mc Bee) en weer later Adler. Dit was typisch (!) zo'n bedrijf dat Jansen naar Cuijk had gehaald.

Vanwege vrijstelling door 'broederdienst' kon hij mooi beginnen te bouwen aan zijn toekomst, die pas echt begon toen hij in 1961 trouwde. Zijn jonge vrouw, Diny Blondé, kwam uit Reek. Haar vader was 'warmoezenier', tuinman en groentekweker op 'Mariëndaal, het latere 'Binckhof' in Velp. In die tijd was er nog het Noviciaat van de Paters Jezuïeten gehuisvest.

André was nogal verbaasd dat uw verslaggever het woord 'warmoezenier' meteen kende. Dat was niet zo moeilijk omdat in de genealogie van de schrijver herhaaldelijk het beroep warmoezenier voorkomt.

Bij de typemachinesfabriek met opeenvolgende eigenaren en namen, werkte hij z'n hele arbeidzame leven op de mechanische afdeling, waar allerlei onderdelen werden geboord, gefreesd en geperst.

Inmiddels had de gemeente Cuijk woningen laten bouwen achter de kwekerij van van Heereveld, richting Katwijk. Na de Anne Frankstraat en directe omgeving, en de Oostenrijkse woningen, werden die op Parkzicht gebouwd. Zo maar in het bouwland. De rogge stond nog binnen de funderingen van de woonkamers. De schaarse woningen werden in die tijd mondjesmaat toebedeeld aan de fabrieken die daarmee hun werkkrachten aantrokken en aan zich bonden. Adler kreeg de woning op Parkzicht 5, stelde die beschikbaar aan André, maar betaalde niets. Met 1000,- gulden eigen geld en een gezonde werklust kon het jonge paar een hypotheek nemen om de aankoop voor 16.000 gulden te realiseren. Daar kwam nog 500,- gulden bij omdat het een hoekhuis betrof. "Had ik toen de hele straat maar kunnen kopen en gekocht" merkt André op.

Hij ging op de fiets naar het werk, aanvankelijk over een zandpad dat langs de kwekerij van van Heereveld liep, daar waar nu den Oeiep ligt. Er was door de gemeente al wel de nieuwe Beersebaan met de twee viaducten op de blauwdrukken gezet.

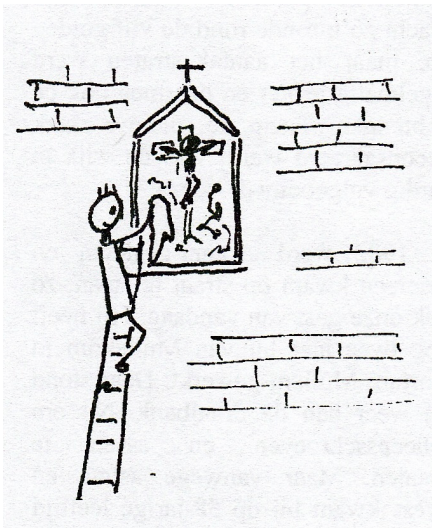
André en Diny kregen op Parkzicht twee dochters en een zoon, en de oudste dochter heeft nu drie kinderen, de trots van opa en oma. Opa en

oma wonen nog steeds met veel plezier op hetzelfde adres als waar ze begonnen zijn.

Intussen was pastoor Smits benoemd als bouwpastoor voor de H. Jozef parochie in Cuijk Noord en de Heeswijk en Ewinkel. Zoals bekend startte hij de kerkdiensten in de gymzaal van de Jongens Mulo aan de Irenestraat. Inmiddels werd André gevraagd, omdat hij daar ter kerke ging, om collectant te worden en bij de weinige huizen in de nieuwe wijk wekelijks rond te gaan om de kerkbijdrage te innen. Dat deden die 'zwarte zakjes mannen' dan huis aan huis, waarbij ze een enkele maal hun neus stootten bij een gezin dat niet katholiek was. Dat leerden ze dan al snel. Sommigen deden desondanks wat in het zakje voor de nieuwe katholieke parochie. Aanvankelijk bracht zo'n ronde rond de vijf gulden op, maar het aantal straten werd regelmatig groter en daarmee ook de opbrengst. Toen de nieuwe kerk geconsacreerd werd, was de wijk al aardig volgebouwd.

In 1982 werd Adler gesloten en iedereen kwam op straat te staan, zo ook onze gast van vandaag. Hij heeft nog twee jaar bij van Mullekom in Vortum Mullem gewerkt. Daar stond hij weer aan de draaibank. Nu om sloopschroeven en assen te draaien. Maar vanwege astma en stress kwam hij op 58-jarige leeftijd in de WAO terecht en dus thuis te zitten. Omdat hij nog te energiek was, kon hij dat ook niet opbrengen en hij ging

een aantal jaren bij Thea van den Elshout, Taxi van Dijk, taxi rijden. Tien jaar lang heeft André vervolgens om de andere dag gereden met het Rode Kruis busje om slecht mobiele mensen te brengen en halen naar en van de Parasol. Hij volgde daarvoor ook een EHBO cursus en leerde reanimeren.

Intussen had Pastoor van den Acker een beroep op hem gedaan en jarenlang heeft hij voor de parochie gewerkt als 'klusjesman'. Zuster Anny en zuster Thea hielden hem goed aan

het werk. Dan weer stond er 30 cm water in de kelders van de pastorie, en dan weer moesten alle ramen van pastorie en kerk gewassen worden. “Ik heb de kruisweg heel wat vaker schoongemaakt dan gebeden” merkt hij op.

Uiteindelijk kwamen de ‘poetsmevrouwen’ in grotere groepen zijn werk overnemen.

Tussen alle bedrijvigheid door kreeg Diny ernstige rugklachten en André kon thuis maar node gemist worden. Vooral toen na een hernia operatie haar voet niet meer goed functioneerde. Met z’n tweeën kunnen ze het huishouden goed aan.

Jarenlang heeft André, vooral toen hij nog op de fabriek werkte, bij mensen de tuin bijgehouden. Naast de frisse lucht die hij daarbij opsnoof was dat altijd een mooie bijverdienste.

Onder het motto: “Ik ben geen man voor achter de geraniums”, verzorgde hij voor de Bejaardenbond van Cuijk Noord en Katwijk het rondbrengen van de Nestor. Het kon niet uitblijven, hij werd bestuurslid van die bejaardenbond. Dat doet hij nog met veel plezier, evenals het bezorgen van ons parochieblad in zijn omgeving.

Tijdens zijn vele ritjes op de fiets door de buurt, is hij ook nog een soort rapporteur voor de gemeente, daar waar het gaat om de diverse speelveldjes en de groenvoorziening. Hij ziet alles !

De laatste vraag bij Paul op de koffie is vaak: “Wat denk je van de gang van zaken en de voortgang van onze kerk ?”.

André vindt onze parochiegemeenschap aardig sterk en hij heeft de indruk dat het kerkbezoek eerder stijgt dan terugloopt. Dat is bemoedigend om te horen, maar het maakt de verantwoordelijkheid van ieder van ons ook groter.

Vroeger zong André met zijn zoon Peter ook nog mee bij het koor Seolto, de voorloper van Crescendo, met Bert Gerrits van den Ende als dirigent en Gerrie Broeren als organist. Hij vond dat altijd prachtig!

Aan het eind van ons gesprek beklagt André zich nog even over het feit dat z’n volière al twee keer is leeggestolen. Hij baalt daar nog steeds van, nog niet eens zozeer om die kanaries, maar vooral omdat mensen hem die ‘rotstreek’ leveren. En gelijk heeft hij.

André Cornelissen, een sympathieke mens, die veel voor een ander over heeft en daar leuk over kan vertellen. Burgemeester Jansen heeft indertijd

een gelukkige hand gehad door veel mensen van dit kaliber naar Cuijk te trekken.

André, bedankt voor de paar gezellige uurtjes. De volgende keer moet je wel je gebak opeten !

Deze pdf-versie is gemaakt door Peter Broekmans.